

Geofyzikální ústav AV ČR
Agentura Galerie H

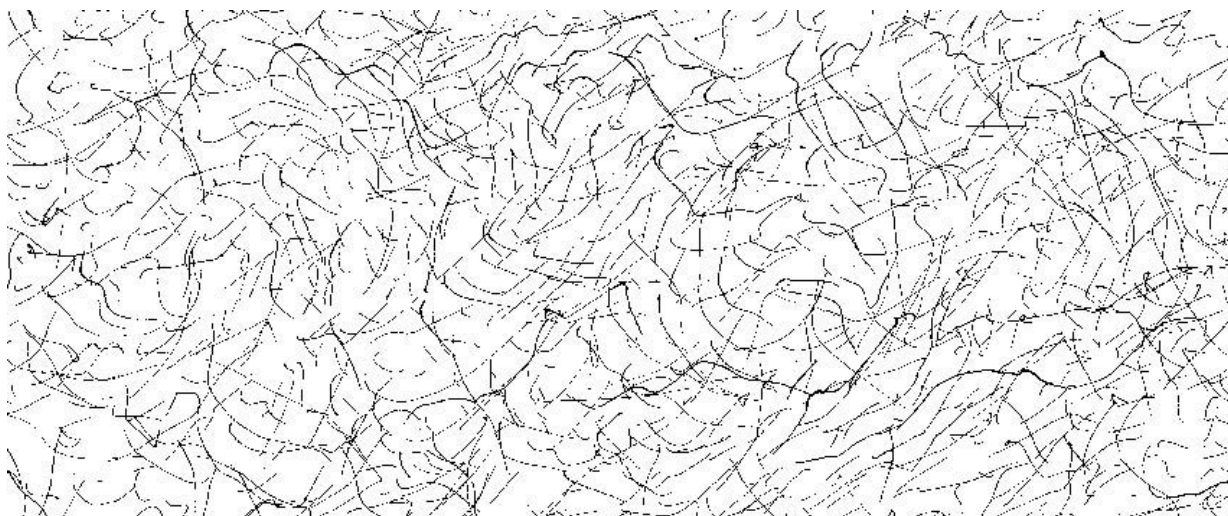
Vás srdečně zvou
na pátou výstavu cyklu
Setkávání

Inge Kosková
Kresby

zahájení 14.5.2003 v 16.00 hodin
v přednáškovém sále GFÚ

Na japonskou bambusovou flétnu shakuhachi vystoupí pan Vlastislav Matoušek

14.5. - 15.6.2003
otevřeno po-pá 8.00-16.00 hodin

„Při setkání s uměním není třeba přemýšlet jen o umění: uvažujeme o světě.“ Petr Jochmann v katalogu výstavy Inge Kosková: Kresby, Sovinec, 1990

Kresba bývá považována za menší hodnotu než obraz nebo socha, často za pouhou přípravu ke „skutečnému“ dílu. Inge Kosková (1940) omezila své výrazové prostředky na kresbu na papíře. Kreslí tuší, výjimečně tužkou. Její kresby byly dlouhou dobu realistické, později se od viděného stále více odvažuje, ale pouto se skutečností (hmotou) nikdy nepřetrhne. Odpoutat se od hmotného světa ani nelze, nezobrazující umění je vlastně stejně skutečné jako žánrový obrázek, abstraktní díla jenom zakládají jinou (novou či paralelní) realitu.

Práce podle skutečnosti má pravidla daná zřejmými vztahy a podobnostmi, ale Inge Kosková už léta nic viditelného nezpodobňuje, zpřístupňuje dosud skryté. Analogické myšlení se řídí víc tušenými než jasně definovanými zákonitostmi. Kreslí na různé velké papíry, maximální velikost je limitovaná rozsahem pohybu ruky, tělesností, větší formát než 100x70 centimetrů neobsáhne. Malé kresby vznikají rychle, souběžně s velkými a časově náročnými kompozicemi, jako deníkové záznamy. Jsou osobními poznámkami i přímými, nestylizovanými díly.

Omezení na základní výtvarnou formu není ochuzením, je předností. Pohotová, bezprostřední a materiálově nenáročná kresba dokáže zaznamenat okamžité stavy a pocity. Ale i pocity a duševní rozpoložení se neustále mění (pohybují), zaznamenávat proměnlivé situace znamená pracovat v čase a s časem. Kreslení je pro Inge Koskovou zvláštním rituálem, osobním obřadem. Výsledkem (často dlouhodobého soustředění) jsou ale nakonec nehybná výtvarná díla. Černé čáry (kouzla) na bílých papírech působí náhle (naráz), jakoby beze vztahu a souvislosti s časem potřebným pro jejich vytvoření. Pohyb nutný k jejich vzniku se přenesl jina, děje se v divákovi.

Kresby vystavené v Geofyzikálním ústavu přibližují několik cyklů. - V *Pohybech stínů* věčně zaznamenává skutečnost popsané v názvu sboru. - *Psaní, Moře* a *Záznamy zvuku* se lineárním řazením podobají hudbě nebo literatuře. - *Tělové*

pocity (od roku 1995) mají diagnostický a léčebný smysl, vyhledávají místa, příčiny a možnosti odstranění traumat, zranění, bolesti. - *Kresby s mantrou* jsou svazky křivek a čar plných energie.

Život je věčným opakováním, v přírodě se všechno znovu - jenom s odlišnou periodicitou – vrací. Komár zamává za vteřinu tisíckrát křídly, srdce udeří šedesátkrát za minutu, jaro je jednou za rok, zemětřesení se vrátí s periodicitou týdnů nebo let, desetiletí či tisíciletí. Opakovaným opakováním vzniká rytmus, dynamický řád. V přírodě (v životě) se ale nikdy nic neopakuje naprosto stejně, přinejmenším se dvě shodné události liší v místě a/nebo v čase. A nic, ani kresba, se nezrodí okamžitě. Okamžitá může být katastrofa, smrt.

Na Univerzitě Palackého v Olomouci studovala Inge Kosková deskriptivní geometrii, výtvarnou výchovu a matematiku. Exaktní postupy (formy a metody založené na matematických vztazích a výpočtech) se kupodivu v jejím díle prakticky nevyskytují. V *Kresbách s mantrou* sice používá tvary základních geometrických obrazců, ale jsou to tvary měkké, jakoby rozostřené. Kresba složená ze stovek čar osciluje kolem ideálního (nedostižného) tvaru. Ideál viditelně - chráněný obálkou siločar - existuje. Kresby s mantrami se naplňují v čase, některé vznikají na několikrát, datum v podpisu je dnem ukončení díla. Vracet se k rozpracované kresbě vyžaduje vstoupit se stejnými pocity do stejného prostoru, dokázat se naladit na stejnou melodii, tvar a rytmus. Proto při každém pokusu o vykreslení znaku či obrazce opakuje Inge Kosková vybranou mantru. Mantra jí umožňuje návrat, udržuje vysokou hladinu soustředění.

Slovo mantra je odvozené od sanskrtského man – myslet, mantry jsou hluboké myšlenky zjevené v posvátných průpovědích. Zvuk má v hinduistických představách o stvoření světa zásadní význam, zvukové vibrace drží atomy pohromadě. Mantry se skládají z posvátných slabik plných kosmické síly (šakti). Síla základní (kořenné) mantry ÓM prostupuje celým vesmírem, opakování manter je cestou k moudrosti, k dosažení úspěchu. Mantra nemusí mít žádný význam, důležitý je zvuk.

Projde-li věřící zleva doprava podél zdi popsané mantrou ÓM MANI PADMÉ, HÚM (Óm, klenote v lotosu, húm), dosáhne stejného účinku, jako kdyby ji odříkával. Podobně, když projde (zleva doprava) kolem kreseb Inge Koskové.

Jiří Hůla